

SVEOBUH VATNI GOSPODARSKI I TRGOVINSKI SPORAZUM (CETA) IZMEĐU KANADE, S JEDNE STRANE, I EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S DRUGE STRANE

CETA je sveobuhvatni sporazum o trgovini i ulaganjima kojim se žele ojačati trgovinski i gospodarski odnosi između Europske unije i njezinih država članica i Kanade.

CETA je prvi veliki trgovinski sporazum i za Republiku Hrvatsku kao članicu Europske unije kojim će se osigurati povoljniji i konkurentniji pristup za robe i usluge ne samo kroz niže carine već i kroz povoljniji pristup tržištu

Potpis i stupanje na snagu.

CETA je potpisana 30. listopada 2016.

CETA je međunarodni sporazum mješovite prirode kojeg su sklopile Europska unija i njezine države članice i Kanada koji će stupiti na snagu nakon što ga potvrde sve države članice EU-a u svojim parlamentima. Na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 30. lipnja 2017. usvojen je Konačni prijedlog Zakona o potvrđivanju CETA-e.

Privremena primjena

Od 21. rujna 2017. godine privremeno će se primjenjivati odredbe CETA-e – Sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma između Kanade i Europske unije i njezinih država članica, do dovršetka procedura potrebnih za njezino stupanje na snagu.

Od privremene primjene izuzet je dio odredbi o ulaganjima i rješavanju sporova između investitora i države, financijskim uslugama, intelektualnom vlasništvu, transparentnosti, oporezivanju, te pojedine odredbe poglavlja 22. (trgovina i održivi razvoj), 23. (trgovina i rad) i 24. (trgovina i okoliš) kako je navedeno u [OBAVIJESTI O PRIVREMENOJ PRIMJENI CETA-e](#)

Trgovina Republike Hrvatske i Kanade¹

Ukupna robna razmjena Republike Hrvatske i Kanade	49 milijuna € (2016.)
Hrvatski izvoz u Kanadu	37 milijuna € (2016.)
Uvoz iz Kanade u Hrvatsku	12 milijuna € (2016.)
Kanada	49. trgovinski partner Republike Hrvatske (2016.)

Odredbe CETA-e

CETA sadržava odredbe o trgovini, nacionalnom tretmanu i pristupu tržištu za robe, mjerama za zaštitu trgovine, tehničkim preprekama u trgovini, sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, carinskom režimu i olakšavanju trgovine, subvencijama, ulaganjima, prekograničnoj trgovini uslugama, privremenom ulasku i boravku fizičkih osoba u poslovne svrhe, uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija, financijskim uslugama, politici tržišnog natjecanja, državnim poduzećima, monopolima i poduzećima kojim su odobrena posebna prava ili povlastice, javnoj nabavi, intelektualnom vlasništvu, regulatornoj suradnji, trgovini i održivom razvoju, trgovini i radu, trgovini i okolišu, bilateralnom

¹ Podaci Državnog zavoda za statistiku

dijalogu i suradnji, administrativnim i institucionalnim odredbama, transparentnosti i rješavanju sporova.

TRGOVINA ROBAMA

CETA-om je dogovoreno ukidanje carina za 97,7% europskih proizvoda i 98,2% kanadskih proizvoda.

Industrijski proizvodi

CETA-om će se ukinuti carine za 99,6% tarifnih linija Kanade i 99,4% tarifnih linija EU-a. Za nekoliko proizvoda se neće ukinuti carine danom stupanja Sporazuma na snagu (proizvodi automobilske industrije i brodovi), već će se ukinuti postupno u roku od 3,5, ili 7 godina.

Poljoprivredni proizvodi i proizvodi ribarstva

Kanada će ukinuti carine za 90,9 % svih tarifnih linija u poljoprivredi stupanjem Sporazuma na snagu. Nakon 7 godina carine za 91,7% tarifnih poljoprivrednih linija će biti ukinute. Ostali osjetljivi proizvodi bit će u okviru kvota (mliječni proizvodi) ili će biti isključeni iz liberalizacije (pileće i pureće meso, jaja i proizvodi od jaja).

EU će ukinuti carine za 92,2% tarifnih linija u poljoprivredi stupanjem Sporazuma na snagu. Nakon 7 godina carine će se ukinuti za 93,8 tarifnih linija u poljoprivredi. Ostali proizvodi će biti u okviru ograničene bescarinske kvote (govedina, svinjetina, konzervirani kukuruz) ili će biti isključeni iz liberalizacije (pileće i pureće meso, jaja i proizvodi od jaja). Za proizvode na koje se primjenjuje sustav minimalnih uvoznih cijena, ukinut će se ad valorem carine dok će se sustav uvoznih cijena zadržati.

Obje strane će u potpunosti ukinuti carine na proizvode ribarstva.

UKIDANJE TEHNIČKIH PREPREKA U TRGOVINI

CETA-om je propisano uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini kojim će se poboljšati transparentnost i poticanje suradnje između EU i Kanade u području tehničkih propisa koji se odnose na norme, ispitivanja, certificiranja i akreditacije. Krajnji cilj je smanjivanje troškova za gospodarstvenike.

EU i Kanada sporazumjele su se o uzajamnom prihvaćanju potvrda o ocjenjivanju sukladnosti u područjima kao što su električna roba, elektronička i radijska oprema, igračke, strojevi ili mjerna oprema. Time će se omogućiti da tijela za ocjenjivanje sukladnosti u Europskoj uniji mogu testirati proizvode koji će se izvoziti u Kanadu na način da će se naknadno EU i Kanada konkretno dogovoriti koje su to institucije koje će obavljati te poslove u državama članicama uz koju dokumentaciju. Radi se o velikom iskoraku koji predstavlja napredak u međunarodnim sporazuma EU-a.

Hrvatska akreditacijska agencije je na zahtjev Europske organizacije za akreditaciju (EA) uključena u pilot projekt koji EA provodi u suradnji s Kanadskim akreditacijskim tijelom (*Standards Council of Canada*) s ciljem implementacije CETA-e u dijelu međusobnog priznavanja rezultata ocjenjivanja sukladnosti. Projekt je u početnoj fazi, a kao pilot područje izabrano je ocjenjivanje sukladnosti za opremu i zaštitne sustave namijenjene eksplozivnoj atmosferi.

USLUGE

Veća otvorenost tržišta u sektorima telekomunikacija, poštanskih usluga, pomorskog prijevoza, energetike i rudarstva kao i financijskih usluga.

CETA-om svaka država članica određuje vrstu usluge koju će otvoriti stranim opskrbljivačima, a radi se o uslugama koje predstavljaju vrlo važan segment razvoja svake države.

CETA-om neće biti spriječena niti jedna vlada ugovornih strana pa i Republike Hrvatske da sama regulira pružanje takvih usluga u javnom interesu. Sporazumom se neće zahtijevati privatizacija bilo koje usluge niti će se vlade sprječavati u proširenju opsega usluga koje pružaju javnosti. Sporazumom se neće sprječavati vlade u pružanju javnih usluga koje su prethodno pružali privatni pružatelji usluga ili povratak usluga, koje je vlada odlučila privatizirati, pod javnu kontrolu. Također, Sporazumom se ne podrazumijeva da sklapanjem ugovora za javne usluge s privatnim pružateljem ta usluga nepovratno pripada komercijalnom sektoru.

ULAGANJA

Europske tvrtke će imati nove mogućnosti u investicijskim projektima u Kanadi i zaštite njihova ulaganja kroz najmoderniji pristup zaštiti ulaganja i rješavanju investicijskih sporova. Ovim Sporazumom se prekida tradicionalan pristup zaštiti ulaganja i rješavanju ulagačkih sporova koji su, danas, propisani bilateralnim sporazumima. Sporazumom se uklanjaju nejasnoće kako bi s izbjegle zloupotrebe i uspostavlja se neovisni sustav sudova za ulaganja, sastavljeni od stalnog suda i žalbenog suda u okviru kojeg će se voditi postupci rješavanja sporova na transparentan i nepristran način.

Republika Hrvatska i Kanada imaju potpisan Sporazum o poticanju i zaštiti ulaganja koji će se prestati primjenjivati stupanjem na snagu Sporazuma.

JAVNA NABAVA

U području javne nabave po prvi puta kanadske provincije, teritoriji i općine će otvoriti svoju javnu nabavu stranom partneru i time je kanadska ponuda za pristup tržištu javne nabave najopsežnija prema nekoj trećoj zemlji, uključujući i SAD. Europska unija će, također, jamčiti kanadskim dobavljačima recipročan pristup europskom tržištu javne nabave.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

U području intelektualnog vlasništva, očekuje se približavanje tržišta Europske unije i Kanade u području autorskih prava, zaštitnih znakova i dizajna, te se Kanada obvezala da će zaštititi 143 proizvoda oznake zemljopisnog podrijetla za poljoprivredno-prehrambene proizvode iz Europske unije.

Liste proizvoda oznake zemljopisnog podrijetla u Sporazumu ne sadrže hrvatske proizvode obzirom da su iste dogovorene prije hrvatskog članstva u EU. Međutim Sporazumom je omogućeno da će se postojeće liste dopunjavati naknadno u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede.

Autorska prava, zaštitni znakovi i dizajn proizvoda je značajna kategorija za proizvode i svaka zaštita će osigurati hrvatske proizvode od krivotvorina i njihovoj trgovini na kanadskom tržištu.

ZAŠTITA PRAVA RADNIKA

Sporazumom su propisane obveze EU i Kanade koje se odnose na međunarodna pravila o pravima radnika na način da se dvije strane obvezuju da će poboljšati svoje zakone i politike s ciljem pružanja visoke razine zaštite rada. Međutim, one ne smiju ublažiti radna prava u Europskoj uniji i njezinim državama članicama i Kanadi kako bi se potaknula trgovina ili privukla ulaganja. Sporazumom se ne mijenjaju prava radnika na pregovaranje, zaključivanje i provođenje kolektivnih sporazuma te kolektivno djelovanje.

PREMJESTANJE OSOBLJA I UZAJAMNO PRIZNAVANJE KVALIFIKACIJA

Omogućit će se tvrtkama lakše premještanje osoblja između EU-a i Kanade i time će se olakšati privremeno pružanje pravnih, računovodstvenih, arhitektonskih ili sličnih stručnih usluga. Također, tvrtkama bit će olakšan izvoz opreme, strojeva i softvera na način da će omogućiti razmjenu stručnjaka radi pružanja usluga servisa i drugih poslova nakon prodaje proizvoda.

Predviđen je okvir za olakšavanje uzajamnog priznavanja kvalifikacija u profesijama kao što su arhitekti, računovođe i inženjeri na način da će se sklopiti dodatni sporazumi o međusobnom priznavanju profesija između Europske unije i Kanade.

U predviđenim pregovorima za sklapanje dodatnih sporazuma sve države članice, pa i Republika Hrvatska, će zastupati svoje interese koji će sadržavati i udovoljavati postojećih zakonima i standardima u području stručnih kvalifikacija.

Zajednički odbor CETA-e sastavljen od predstavnika Europske unije i Kanade pratit će njegovu provedbu, funkcioniranje i učinak.

1. [ZAJEDNIČKI INSTRUMENT ZA TUMAČENJE CETA-e](#)

IZJAVE I DOKUMENTI VEZANI UZ CETA-u:

1. [INFORMACIJA - DG TRADE](#)
1. [IZJAVE ZA UNOS U ZAPISNIK VIJEĆA](#)
2. [ODLUKA VIJEĆA O POTPISIVANJU CETA-e](#)
3. [ODLUKA VIJEĆA O PRIVREMENOJ PRIMJENI CETA-e](#)